

Πέμπτος Κατανυκτικός Εσπερινός στην Ι. Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας



Στον Ιερό Ναό του Αποστόλου Παύλου στην Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου τελέσθηκε ο Κατανυκτικός Εσπερινός το απόγευμα της Κυριακής Δ' Νηστειών, 30 Μαρτίου 2025, χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνού.

Τον θείο λόγο κήρυξε ο Πανοσιολογιώτατος **Αρχιμανδρίτης Ιωαννίκιος Ζαμπέλης**, Ιεροκήρυξ της Ιεράς Μητροπόλεως Λευκάδος και Ιθάκης, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «Έθνος Άγιον».



Αμέσως μετά ο Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στην Ακολουθία του Κατανυκτικού

Εσπερινού στο Αγρίνιο, στον Ιερό Ναό Αγίας Βαρβάρας, με την συμμετοχή των Κληρικών της ευρύτερης περιοχής του Αγρινίου και πλήθους πιστών.

Συνεχίζοντας την ανάπτυξη του θέματος: «Πορεία στην Μεγάλη Τεσσαρακοστή με οδοδείκτη το Γεροντικό», το οποίο πραγματεύεται στους φετινούς Κατανυκτικούς Εσπερινούς, αναφέρθηκε στην «Κλίμακα» των αρετών, λέγοντας μεταξύ άλλων τα εξής: «Μας καλεί η Εκκλησία μας την περίοδο της Μεγάλης Τεσσαρακοστής να ασχοληθούμε με την εργασία των αρετών, να είμαστε περισσότερο ουράνιοι στον προορισμό μας, παρά επίγειοι στην πορεία μας. Γι' αυτό και τιμά σήμερα τον Άγιο Ιωάννη τον Σιναΐτη, για να εμπνευσθούμε από τη χάρη και το παράδειγμά του. Ήταν ασκητής ιδιαιτέρων χαρισμάτων, μεγάλος μελετητής και ανατόμος της ανθρώπινης ψυχής, άνθρωπος της προσευχής, της εγκράτειας, πάντοτε πυρπολούμενος από τη φωτιά της θείας αγάπης, όπως μας αναφέρει το Συναξάρι.

Κυρίως, όμως, συνέγραψε την γνωστή «Κλίμακα», ένα από τα αριστουργήματα της Εκκλησιαστικής μας Γραμματείας. Το πνευματικό και ασκητικό αυτό βιβλίο αποτελεί εδώ και χίλια πεντακόσια περίπου χρόνια το σπουδαιότερο εγχειρίδιο πνευματικού αγώνα, όχι μόνο για μοναχούς, αλλά για όλους τους πιστούς. Ο μεγάλος ασκητής με την καταπληκτική ψυχογνωστική τέχνη του ιεραρχεί κλιμακωτά την απόκτηση αρετών, σε τριάντα σκαλοπάτια, οδηγώντας σταδιακά τον αγωνιζόμενο πιστό σε υψηλά πνευματικά δώματα».

Ο Σεβασμιώτατος διάρθρωσε την ομιλία του σε έξι κεφάλαια, παραθέτοντας σχετικά αποσπάσματα από την Κλίμακα του Αγίου Ιωάννου του Σιναΐτου, το Γεροντικό και την διδασκαλία των Αγίων της Εκκλησίας μας, παλαιότερων και νεωτέρων.

Στο πρώτο κεφάλαιο αναφέρθηκε στην κατάκτηση της αιωνιότητας, η οποία, όπως υπογράμμισε, απαιτεί ανάβαση. Λέγει ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος: «Ο νους μόνον δια του άρματος των θείων αρετών ανέρχεται προς αιθέριον ύψος» και σε άλλο σημείο υπογραμμίζει: «Κανείς δεν μπορεί να ανεβεί δια μιας μία σκάλα, αλλά βαθμιαία και σταδιακά, με ισόβιους μόχθους και υπομονή, αρχίζοντας από την εκκοπή των παθών και καταλήγοντας στην απάθεια και στις ελλάμψεις των υπερφυσικών χαρισμάτων».

Στο δεύτερο κεφάλαιο ανέλυσε την αξία και την συμβολή της προαιρέσεως του ανθρώπου στην απόκτηση των αρετών. «Έκαστος καθώς προαιρείται τη καρδιά». Βασική προϋπόθεση για την απόκτηση αρετών είναι η προαίρεση του ανθρώπου. Διαβάζουμε στον «Αόρατο Πόλεμο» του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου: «Για την απόκτηση των αρετών, χρειάζεται να υπάρχει μία ψυχή γενναία και μεγάλη, και μία θέλησις, όχι ασθενής και απαλή, αλλά αποφασιστική και δυνατή, με σίγουρη

προϋπόθεσι ότι έχουμε να περάσουμε μέσα από πολλά αντίθετα και σκληρά. Και ακόμη, πρέπει να έχουμε και κλίσι ξεχωριστή και αγάπη προς αυτές. Αυτή την αγάπη μπορούμε να αποκτήσουμε, αν συλλογιζώμαστε, πόσο οι αρετές αρέσουν στο Θεό, και πόσο μας είναι ωφέλιμες και αναγκαίες. Επειδή, κάθε τελειότητα και προκοπή, από αυτές έχει και την αρχή και σε αυτές έχει το τέλος».

Στο τρίτο κεφάλαιο ο Σεβασμιώτατος αναφέρθηκε στην αποταγή από τα εγκόσμια. Η «Κλίμακα» αρχίζει από τις πιο πρακτικές αρετές, και καταλήγει στις θεωρητικά υψηλές. Κάθε αρετή είναι ταξινομημένη, έτσι ώστε να προϋποθέτει την προηγούμενη, και αυτή να είναι προϋπόθεση για την αμέσως επόμενη. Οι πρώτοι τρεις λόγοι, οι οποίοι αποτελούν την εισαγωγή αυτού του συγγράμματος, αναφέρονται στην απάρνηση των εγκοσμίων και αφορούν κυρίως τους μοναχούς. Η απάρνηση των εγκοσμίων, κατά τον Άγιο Ιωάννη, συνίσταται σε τρεις αποταγές: Η πρώτη είναι η αποταγή όλων των πραγμάτων και των ανθρώπων, και αυτών ακόμη των γονέων, δεύτερη είναι η εκκοπή του ιδίου θελήματος, και τρίτη είναι η αποταγή της κενοδοξίας. Οι τρεις αυτές αποταγές ισχύουν σε ένα βαθμό για όλους τους Χριστιανούς, διότι συμφωνούν με τον λόγο του Κυρίου «ο φιλών πατέρα ή μητέρα υπέρ εμέ ουκ έστι μου άξιος» και «ος ου λαμβάνει τον σταυρόν αυτού και ακολουθεί οπίσω μου ουκ έστι μου άξιος». Την ολοκληρωτική και μοναδική αγάπη προς Εκείνον, πάνω απ' όλα κι απ' όλους, την απαιτεί ο Χριστός από κάθε Χριστιανό. Όπως και το να απαρνηθεί τον παλαιό άνθρωπο, «συν τοις παθήμασι και ταις επιθυμίαις».

Στο τέταρτο κεφάλαιο της ομιλίας του αναφέρθηκε στην απόκτηση των βασικών αρετών, όπως αυτές παρουσιάζονται στους αμέσως επόμενους λόγους της Κλίμακας. Οι επόμενοι τέσσερις λόγοι, προβάλλουν τις ισάριθμες βασικές αρετές, και αυτοί είναι οι περί υπακοής, μετανοίας, μνήμης θανάτου και χαροποιού πένθους, και παρουσιάζονται ως οι ρίζες ενός δέντρου που προσφέρει στους αγωνιζόμενους πιστούς τους καρπούς του. Είπε ο αββάς Αντώνιος: «Αυτός που χτυπάει τη μάζα του σιδήρου, πρώτα δεν βάζει στο μυαλό του τί πρόκειται να κάνει, δρεπάνι, μαχαίρι, τσεκούρι; Έτσι και εμείς οφείλουμε να έχουμε στο μυαλό μας ποια αρετή επιδιώκουμε, για να μην πάει χαμένος ο κόπος μας».

Στο επόμενο κεφάλαιο παρουσίασε και ανέλυσε τον πόλεμο κατά των παθών και την απόκτηση των αντίστοιχων αρετών, όπως τα αναπτύσσει και τα αναλύει ο Άγιος Ιωάννης ο Σιναΐτης. Από τον 8ο μέχρι τον 26ο λόγο περιγράφονται τα σκληρά πάθη που πρέπει να πολεμήσει ο κάθε χριστιανός, και οι αντίστοιχες αρετές που οφείλει να αποκτήσει.

Ο Μητροπολίτης κ. Δαμασκηνός ολοκλήρωσε την ομιλία του, εξηγώντας τις ανώτερες καταστάσεις της ψυχής, όπως αυτές παρουσιάζονται στο βιβλίο της

Κλίμακας και είναι η πίστη, η αγάπη και η ελπίδα. Οι τελευταίοι λόγοι της Κλίμακας αναφέρονται στους καρπούς των πνευματικών κόπων και μόχθων, και σηματοδοτούν την συμβολική ανάβαση στην κορυφή της κλίμακας των αρετών.



Ο Κατανυκτικός Εσπερινός της Κυριακής Δ' Νηστειών τελέσθηκε επίσης:

Στην Αμφιλοχία, στον Ιερό Ναό Αγίου Αθανασίου, με ομιλητή τον Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη Καλλίνικο Γεωργακόπουλο, Προϊστάμενο του Ιερού Ναού Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης Βόλου και θέμα: «Μικρές στάσεις στην Κλίμακα του Αγίου Ιωάννου του Σιναΐτου».

Στον Αστακό, στον Ιερό Ναό Αγίου Ανδρέου, με ομιλητή τον Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη Μιχαήλ Βραχά, Προϊστάμενο του Ιερού Ναού Αγίου Αθανασίου Καραϊσκάκη και θέμα: «Η επάνοδος εις την οικείαν αξίαν».

Στην Βόνιτσα, στον Ιερό Ναό Αγίου Σπυρίδωνος, με ομιλητή τον Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη Νεκτάριο Τριάντη, Αρχιερατικό Επίτροπο Αργινίου και θέμα: «Η μετάνοια κατά τον Άγιο Ιωάννη της Κλίμακος».

Στο Θέρμο, στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου, με ομιλητή τον Αιδεσιμολογιώτατο Πρωτοπρεσβύτερο Αθανάσιο Κουλοχέρη, Προϊστάμενο του Ιερού Μητροπολιτικού Ναού Ζωοδόχου Πηγής Αργινίου και θέμα: «Η Κλίμαξ της μετανοίας».

[Δείτε ΕΔΩ περισσότερες φωτογραφίες](#)